

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22” ได้กำหนดความมุ่งหมายไว้ 4 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน 3) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน 4) เพื่อค้นหาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีของประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน 5) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเอาระเบียบวิธีวิจัยความสัมพันธ์ (Correlational Research) มาใช้เป็นหลักในการศึกษาเพื่อค้นหาคำตอบตามความมุ่งหมายของการวิจัย ผลการศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร ได้คัดเลือกตัวแปรพยากรณ์ (Predictive Variable) 7 ตัวแปร ได้แก่ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน 2) การพัฒนาหลักสูตรและการสอน 3) การจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ 4) การพัฒนาวิชาชีพของบุคลากร 5) การพัฒนานักเรียน 6) การเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ 7) การประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และตัวแปรเกณฑ์ (Criterion) หรือตัวแปรตาม 7 ตัวแปร ได้แก่ 1) การกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียน 2) การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล 3) การออกแบบและจัดการเรียนรู้ 4) การใช้สื่อและเทคโนโลยี 5) การวัดและประเมินผล 6) การให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้เรียน 7) การศึกษาวิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรของการวิจัยได้แก่ บุคลากรในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 จำนวน 2,700 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูล จากการใช้ตารางสำเร็จรูปคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ ของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, 607-610, อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 43) จำนวน 352 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบวิธีการสุ่มแบบหลาย

ขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) ใช้แบบสอบถามปลายปิดเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามตัวแปรที่กำหนดในกรอบแนวคิดของการวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการส่งแบบสอบถาม ไป-กลับ ทางไปรษณีย์ และทวงถามจนได้ครบจำนวน นำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) แบบขั้นตอน (Stepwise) ส่วนการศึกษาแนวทางการพัฒนาใช้วิธีการศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Validity) นำเสนอสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีการดำเนินงานสูงสุด คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียนรองลงมาคือ ด้านการพัฒนาวิชาชีพของบุคลากร ส่วนด้านที่ดำเนินงานอันดับสุดท้าย คือ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยสามารถสรุปผลในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

1.1 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีการดำเนินงานสูงสุด คือ ข้อ 1 ผู้บริหารสามารถสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายการเรียนรู้ของโรงเรียนให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องได้อย่างชัดเจน รองลงมาคือ ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมายการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อที่มีการดำเนินงานอันดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารมีการสร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ มีการกำหนดพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูและการเรียนรู้ของนักเรียน

1.2 ด้านด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีการดำเนินงานสูงสุด คือ ผู้บริหารมีการกำกับติดตามให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด รองลงมาคือ ผู้บริหารประเมินผลหลักสูตรด้านกระบวนการสร้าง การพัฒนาหลักสูตรและการไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ส่วนข้อที่มีการดำเนินงานอันดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์จัดทำหลักสูตร

สถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่นและวิเคราะห์หลักสูตรก่อนนำไปใช้

1.3 ด้านการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการดำเนินงานสูงสุด ทุกข้อ โดยข้อที่มีการดำเนินงานมากที่สุด คือ ผู้บริหารจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนให้บรรลุตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์รองลงมาคือ ผู้บริหารมีการปรับปรุงสถานที่ให้เป็นปัจจุบัน การส่งเสริมให้บุคลากรมีพฤติกรรมเน้นการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีการดำเนินงานอันดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารมีการให้ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่ครูผู้สอน

1.4 ด้านการพัฒนาวิชาชีพของบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีการดำเนินงานสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมและมอบหมายให้ครูจัดทำแผนพัฒนาวิชาชีพของครูเป็นรายบุคคล รองลงมาคือ ผู้บริหารจัดให้มีกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติการสอนที่ดีในโรงเรียน ส่วนข้อที่มีการดำเนินงานอันดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารร่วมกับครูจัดอบรมพัฒนาวิชาชีพครูในโรงเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายเน้นการปฏิบัติ

1.5 ด้านการพัฒนานักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีการดำเนินงานสูงสุด คือ ผู้บริหารดำเนินการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน รองลงมาคือ ผู้บริหารติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และส่งเสริมให้ครูนำเสนอพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ส่วนข้อที่มีการดำเนินงานอันดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้นักเรียนสืบค้นความรู้และสร้างความรู้ด้วยตนเอง

1.6 ด้านการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ข้อที่มีการดำเนินงานสูงสุด คือ ผู้บริหารมีบุคลิกภาพที่น่าเชื่อถือ และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากรในโรงเรียน มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ผู้บริหารมีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจแก่ผู้ร่วมงาน มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีการดำเนินงานอันดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารสร้างแรงจูงใจให้ครูทำงานได้เต็มความสามารถ

1.7 ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีการดำเนินงานสูงสุด คือ ผู้บริหารกำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมินคุณภาพการศึกษา

ของสถานศึกษา รองลงมาคือ ผู้บริหารส่งเสริมการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อที่มีการดำเนินงานอันดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารมีการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้มาตรฐาน

2. ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยด้านที่มีการดำเนินงานสูงสุด คือ ด้านการกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียน รองลงมาคือด้านการออกแบบและจัดการเรียนรู้ ส่วนด้านที่มีการดำเนินงานอันดับสุดท้าย คือ ด้านการศึกษาวิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยสามารถสรุปผลในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

2.1 ด้านการกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีการดำเนินงานสูงสุด คือ ครูมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ มีการกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียน ครอบคลุม ทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รองลงมาคือ ครูมีความรู้ความเข้าใจในเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตร ส่วนข้อที่มีการดำเนินงานอันดับสุดท้าย คือ ครูมีการเชื่อมโยงเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรและหลักสูตรของสถานศึกษากับแผนการจัดการเรียนรู้

2.2 ด้านการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีการดำเนินงานสูงสุด คือ ครูนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการวางแผนจัดการเรียนรู้โดยมีกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียนที่แตกต่างกัน ส่วนข้อที่มีการดำเนินงานอันดับสุดท้าย คือ ครูวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และจัดทำสารสนเทศอย่างเป็นระบบ

2.3 ด้านการออกแบบและจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีการดำเนินงานสูงสุด คือ ครูจัดกิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของผู้เรียนตามระดับความสามารถ และปรับปรุงพัฒนาการออกแบบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือครูออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ส่วนข้อที่มีการดำเนินงานอันดับสุดท้าย คือ ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

2.4 ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีการดำเนินงานสูงสุด คือ ครูวางแผนจัดทำ จัดหา พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือ ครูมีการสำรวจและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และบริบทของท้องถิ่นที่เป็นปัจจุบัน ส่วนข้อที่มีการดำเนินงานอันดับสุดท้าย คือ ครูประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพของสื่อโดยผ่านกระบวนการศึกษาวิจัย

2.5 ด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีการดำเนินงานสูงสุด คือ ครูตัดสินผลการเรียนรู้โดยพิจารณาคะแนนพัฒนาการ รองลงมาคือ ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และนำแผนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวไปใช้สอนจริง ส่วนข้อที่มีการดำเนินงานอันดับสุดท้าย คือ ครูวัดและประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียน ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย

2.6 ด้านการให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีการดำเนินงานสูงสุด คือ ครูศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีการช่วยเหลือผู้เรียน รองลงมาคือ ครูให้คำแนะนำ คำปรึกษา และแก้ไขปัญหาของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ส่วนข้อที่มีการดำเนินงานอันดับสุดท้าย คือ ครูประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนทั้งด้านการเรียนและคุณภาพชีวิตด้วยความเท่าเทียมกัน

2.7 ด้านการศึกษาวิจัยและพัฒนากิจการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีการดำเนินงานสูงสุด คือ ครูมีการศึกษาค้นคว้า แสวงหาความรู้ และมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน รองลงมาคือ ครูทำวิจัยในชั้นเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ตนรับผิดชอบ ส่วนข้อที่มีการดำเนินงานอันดับสุดท้าย คือ ครูมีการเผยแพร่ ผลงานวิจัยในสถานศึกษา และหน่วยงานอื่นๆ

3. ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวม (X) มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับมาก และมีความสัมพันธ์ทางบวก ($r_{xy} = 0.740$) ส่วนปัจจัย

ภาวะผู้นำทางวิชาการทั้ง 7 ด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน และประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ทั้ง 7 ด้าน มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจพยากรณ์

ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน โดยตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 7 ด้าน พบว่า มีจำนวน 5 ด้าน ที่มีอำนาจพยากรณ์ โดยตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ดีที่สุดที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน (X_2) รองลงมาคือ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (X_7) ด้านการพัฒนาวิชาชีพของบุคลากร (X_4) ด้านการพัฒนา นักเรียน (X_5) ด้านการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ (X_6) ตัวแปรทั้ง 5 ด้านนี้ สามารถร่วมกัน อธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน โดยรวม ได้ร้อยละ 54.40 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ ± 2.58

4.1 สมการพยากรณ์ ในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน

$$Y = 1.254 + 0.192X_2 + 0.176X_7 + 0.146X_4 + 0.106X_5 + 0.087X_6$$

4.2 สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$Z = 0.263Z_2 + 0.250Z_7 + 0.166Z_4 + 0.143Z_5 + 0.111Z_6$$

5. แนวทางการพัฒนาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

จำนวน 5 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตรและการสอน การพัฒนาวิชาชีพของบุคลากร การพัฒนานักเรียน การเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ และการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยด้านที่มีการดำเนินงานสูงสุด คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาวิชาชีพของบุคลากร ส่วนด้านที่มีการดำเนินงานอันดับสุดท้าย คือ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามสมมติฐานในการวิจัยข้อแรก ที่กล่าวว่า “ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่เลือกมาศึกษาทุกปัจจัย มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก” อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องบริหารโรงเรียนตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ และในการปฏิบัตินั้นย่อมมีองค์ประกอบในตัวผู้บริหาร เช่น ความสามารถในการนำความรู้ ทักษะ ตลอดจนเทคนิคต่างๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานวิชาการ สามารถใช้กลยุทธ์ทั้งการเป็นผู้นำและการบริหารและนำกลุ่มให้กระทำกิจกรรมทางวิชาการให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในที่สุด และนอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ยังได้กำหนดองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติและบริหารงานวิชาการ ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารโรงเรียน จึงทำให้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ นันทนา เทพิน (2556, หน้า 221-223) ได้ศึกษาปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับ ละอองดาว ปะโพธิง (2554, หน้า 81-82) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดเลย พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ วิเชียร ทองคลี (2554, หน้า 119-122) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหาร สถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ จุฑามาต อินนามเพ็ง (2552, หน้า

184-185) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ นาวา สุขรรมย์ (2550, หน้า 172-175) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการสอนของครูในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 2 ผลการวิจัยพบว่าภาวะ ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีการรับรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาโดย ภาพรวม พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามสมมติฐานในการวิจัยข้อสอง ที่กล่าวว่า “ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 อยู่ในระดับมาก” เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ นักเรียนตั้งใจพัฒนาตนเองในทุกๆ ด้าน รองลงมาคือ นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการศึกษาเล่าเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักเรียนมีความภาคภูมิใจ และพอใจในกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เนื่องจากครูสภาได้กำหนดมาตรฐานวิชาชีพครู โดยบุคคลอื่นจะประกอบวิชาชีพจะต้องมีมาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณของวิชาชีพ) โดยข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ และคุณภาพ ที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดคุณภาพในการประกอบวิชาชีพ สามารถสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาให้แก่ผู้รับบริการจากวิชาชีพได้ว่าเป็นบริการที่มีคุณภาพ โดยเป็นวิชาชีพที่มีลักษณะเฉพาะ ต้องใช้ความรู้ ทักษะ และความเชี่ยวชาญในการประกอบวิชาชีพ ได้แก่ ภาษาและ เทคโนโลยีสำหรับครู การพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ จิตวิทยาสำหรับครู การวัดและประเมินผลการศึกษา การบริหารจัดการในห้องเรียน การวิจัยทางการศึกษานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา และความเป็นครู ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 49 และโรงเรียนสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 ได้ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลอย่างเคร่งครัด เกี่ยวกับการเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีความสุข มีการพัฒนารอบด้าน โดยเฉพาะมีคุณธรรมและมีความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยตนเอง จัดให้มีมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ ระบบการประเมิน และประกันคุณภาพทางการศึกษา เพื่อพัฒนาการศึกษาไทยให้มีมาตรฐานเป็นเลิศ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม ทั้งนี้ มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาไว้เพื่อให้สถานศึกษาสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเต็มศักยภาพ และระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาของสถานศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนั้น ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานด้านการเรียนการสอนซึ่งมี 2 มาตรฐาน 14 ตัวบ่งชี้ ครอบคลุมด้านกระบวนการเรียนรู้ ดังนี้ มีความรู้ความเข้าใจเป้าหมายการจัดการศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรสถานศึกษามีการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความสามารถใช้สื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรม และแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาการเรียนรู้อย่างตนเองและผู้เรียน มีการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียน และอิงพัฒนาการของผู้เรียน มีการนำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนรู้อีก เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียนและนำผลไปใช้พัฒนาผู้เรียน

ผลการวิจัยในครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพิวัลย์ นันทยทวิกุล (2557, หน้า 189-193) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและพฤติกรรมการสอนของครู ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 5 พบว่าระดับประสิทธิภาพการสอนของครู โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการให้ความเป็นธรรม ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ด้านบุคลิกลักษณะ

ครู ด้านการควบคุมชั้นเรียน ด้านบรรยากาศชั้นเรียน ด้านการใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ ด้านการใช้กลวิธีสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับ ชวัญฤดี ธาราธารกุลวัฒนา (2556, หน้า 67-69) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและพฤติกรรมการสอนของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่าระดับพฤติกรรมการสอนของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีระดับการปฏิบัติมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการเตรียมการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการสอน สอดคล้องกับ ละอองดาว ปะโพธิง (2554, หน้า 81-82) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดเลย พบว่าพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารจัดการชั้นเรียน การใช้สื่อและเทคโนโลยี การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง และการนำผลการประเมินไปใช้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการวิจัยในชั้นเรียน สอดคล้องกับ วิเชียร ทองคลี (2554, หน้า 119-122) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหาร สถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 พบว่าการจัดการเรียนรู้ตามทัศนะของครู พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ นาวา สุขรมย์ (2550, หน้า 172-175) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการสอนของครูในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 2 ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิผลการสอนของครู โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และ ขนาดใหญ่ ตามการรับรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก

3. ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับมาก และมีความสัมพันธ์ทางบวก ($r_{xy} = 0.740$) ส่วนปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการทั้ง 7 ด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน และประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้

ของครูผู้สอน ทั้ง 7 ด้าน มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามสมมติฐานในการวิจัยข้อสาม ที่กล่าวว่า “ ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวกกับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22” นั่นคือ ถ้าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการสูงจะทำให้ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนอยู่ในระดับสูง ถ้าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการต่ำจะทำให้ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนอยู่ในระดับต่ำ

ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ส่งผลให้ครูผู้สอนมีการจัดการเรียนรู้ที่ดี ผู้บริหารอาจจะส่งเสริมโดยการจัดอบรมเพื่อให้ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจด้านหลักสูตร เพื่อนำไปวางแผนในการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนศึกษาระบบการ เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบต่างๆ โดยคัดเลือกเนื้อหาสาระสำหรับการจัดการเรียนรู้ในแต่ละเรื่องอย่างเหมาะสม ซึ่งปัจจุบันเป็นยุคของการปฏิรูปการศึกษา ครูผู้สอนซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาได้รับการส่งเสริม และพัฒนาให้มีคุณภาพและมาตรฐานให้เหมาะสมกับวิชาชีพชั้นสูงตลอดจนการประกันคุณภาพการศึกษาที่โรงเรียนจะต้องผ่านการประเมินเพื่อรับรองคุณภาพการศึกษา จึงทำให้ครูผู้สอนตระหนักในบทบาทและหน้าที่ของตนเอง

ผลการวิจัยในครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพวัลย์ นันทยทวิกุล (2557, หน้า 189-193) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและพฤติกรรมการสอนของครู ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากันยง เขต 5 พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับประสิทธิภาพการสอนของครู ทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับ ชวีญฤดี ธรารกุลวัฒนา (2556, หน้า 67-69) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและพฤติกรรมการสอนของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมือง

กาญจนบุรี มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ วิเชียร ทองคลี (2554, หน้า 119-122) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหาร สถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน พบว่า มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก ระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์มาก ที่สุดได้แก่ การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอนกับการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับ ละอองดาว ปะโพธิง (2554, หน้า 81-82) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดเลย พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครูมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง สอดคล้องกับ นาวา สุขรมย์ (2550, หน้า 172-175) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการสอนของครูในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคายเขต 2 พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู มีความสัมพันธ์กันในทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจพยากรณ์ ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามสมมติฐานในการวิจัยข้อสาม ที่กล่าวว่า “มีปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน และสามารถนำมาสร้างเป็นสมการพยากรณ์ได้” โดยตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 7 ด้าน พบว่า มีจำนวน 5 ด้าน ที่มีอำนาจพยากรณ์ คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาวิชาชีพของบุคลากร ด้านการพัฒนานักเรียน ด้านการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ

ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ที่สำคัญที่สุดคือ การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา และส่งเสริมการทำงานร่วมกับครูผู้สอน ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร นั่นคือ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพใน

การศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ และมุ่งมั่นที่จะพัฒนางานด้านวิชาการ ซึ่งจะส่งผลให้ครูผู้สอนปฏิบัติหน้าที่จัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรเต็มความสามารถ อีกทั้งสถานศึกษาจะต้องมีกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการบริหารจัดการการศึกษาทุกด้านของสถานศึกษา เป็นภาระงานปกติของสถานศึกษาที่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ระบบให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่วางแผนจนถึงประเมินตนเอง ปรับปรุงพัฒนางานของตนตามทิศทางเดียวกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับหลักสูตรเป็นที่ยอมรับของนักเรียน ครูบุคลากรของสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม

ผลการวิจัยในครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพวิมล วัลลภ นันทวิทวิกุล (2557, หน้า 189-193) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและพฤติกรรมการสอนของครู ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 5 พบว่า ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อระดับประสิทธิภาพการสอนของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ได้แก่ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการให้รางวัลตามสถานการณ์ ทั้งนี้ตัวแปรต้นระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสามารถรวมกันอธิบายความแปรปรวนของระดับประสิทธิภาพการสอนของครูได้ร้อยละ 81.76 ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ได้แก่ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการกระตุ้นทางปัญญาส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านการกระตุ้นทางปัญญาส่งผลต่อการบริหารจัดการชั้นเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยด้านที่มีการดำเนินงานสูงสุด คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน รองลงมาคือด้านการพัฒนาวิชาชีพของบุคลากร แสดงว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของ

ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ควรนำภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน มาขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิผลในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายการเรียนรู้ของโรงเรียนให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องได้อย่างชัดเจน การกำหนดเป้าหมายการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง ให้ความสำคัญในการบริหารงานวิชาการมากกว่าด้านอื่นและเป็นแหล่งวิชาการให้กับครู สร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ มีการกำหนดพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูและการเรียนรู้ของนักเรียน ดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาการ และมีการประเมินผลความก้าวหน้าตามวิสัยทัศน์เป้าหมายและพันธกิจการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน รวมถึงการนำเอาภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการพัฒนาวิชาชีพของบุคลากร ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน ด้านการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ด้านการพัฒนานักเรียน ด้านการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มาปรับใช้ในการบริหารสถานศึกษา

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งมีด้านที่น้อยที่สุด คือ ด้านการศึกษาวิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษายังมีการส่งเสริมในด้านนี้น้อย ซึ่งการจัดการเรียนรู้จำเป็นต้องมีการศึกษาวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อสร้างกระบวนการแก้ปัญหาแบบมีส่วนร่วมระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนที่ตอบสนองการเรียนรู้ที่เป็นธรรมชาติของผู้เรียน มุ่งแก้ปัญหาที่เป็นปัญหาที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน และผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อและแหล่งวิทยาการประเภท ต่างๆ

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน สัมพันธ์กัน ดังนั้น ควรมีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาให้เข้มข้นมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนเพิ่มมากขึ้น

1.4 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาวิชาชีพของบุคลากร ด้านการพัฒนานักเรียน และด้านการเป็นผู้นำที่มี ประสิทธิภาพ สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ดังนั้นในกรณี ที่โรงเรียนมีข้อจำกัดด้านทรัพยากรอาจเลือกตัวพยากรณ์ที่ดีมาใช้ในการบริหารจัดการเป็น อันดับแรกเพื่อ เพิ่มประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ให้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบอื่นที่มีผลต่อภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เพิ่มเติมในบริบทของโรงเรียนมัธยมศึกษา

2.2 ควรวิจัยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำด้านตัวแปรอื่นๆ ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน

2.3 ควรศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและการ จัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

2.4 ควรมีการวิจัยและพัฒนา เพื่อหารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา